

بررسی بخش دوم لایحه بودجه سال ۱۴۰۴ کل کشور (۱۳): حوزه رسانه و فضای مجازی



مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۲۰۴۱۹

کد موضوعی: ۲۷۰

دوره دوازدهم - سال اول

ثبت: ۲۶۰

عنوان گزارش: بررسی بخش دوم لایحه بودجه سال ۱۴۰۴ کل کشور (۱۳): حوزه رسانه و فضای مجازی

نوع گزارش: طرح و لایحه نظارتی ، راهبردی

نام دفتر: مطالعات فرهنگ و آموزش (گروه رسانه، ارتباطات جمعی و فضای مجازی)

تهیه و تدوین کنندگان: عبدالرحیم قاسمی نژاد، سینا شامخ، سیدعلی محسنیان (گروه رسانه،

ارتباطات جمعی و فضای مجازی)

مدیر مطالعه: سیدعلی محسنیان

ناظر علمی: موسی بیات

اظهار نظر کنندگان: سعید شفیعا (گروه ورزش، گردشگری و میراث فرهنگی)، محمد برزگر خسروی،

امین الله پاک‌نژاد (دفتر حقوقی) و محمد مهدی جعفری (دفتر بخش عمومی)

صفحه آرا: سیده فاطمه ابوطالبی

واژه‌های کلیدی:

۱. جداول لایحه بودجه سال ۱۴۰۴

۲. رسانه

۳. صدا و سیما

۴. خبرگزاری جمهوری اسلامی

۵. خبرگزاری دانشجویان ایران

۶. خبرگزاری خانه ملت

۷. شورای نظارت بر صدا و سیما



تاریخ شروع مطالعه: ۱۴۰۳/۱۱/۲۰

تاریخ انتشار: ۱۴۰۳/۱۱/۲۸

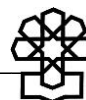
به نام خدا

فهرست مطالب

۱	چکیده.....
۱	خلاصه مدیریتی.....
۲	۱. مقدمه.....
۳	۲. وضعیت اعتبارات دستگاه‌های مرتبط با حوزه رسانه و فضای مجازی.....
۴	۱-۲. سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران (جدول ۷ ب)، احکام متفرقه و درآمدها.....
۶	۲-۲. شورای نظارت بر سازمان صدا و سیما.....
۶	۲-۳. سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی (ایرنا).....
۷	۲-۴. خبرگزاری‌های دانشجویان ایران (ایسنا) و خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا).....
۸	۲-۵. خبرگزاری خانه ملت.....
۸	۲-۶. شورای اطلاع رسانی دولت.....
۹	۳. جمع‌بندی و ارائه پیشنهادات اصلاحی.....
۹	۳-۱. بررسی سهم اعتبارات دستگاه‌های حوزه رسانه از اعتبارات حوزه فرهنگ و بودجه عمومی.....
۱۰	۳-۲. چالش‌های بازگشت جدول «اعتبارات ردیف‌های متفرقه».....
۱۰	۳-۳. ابهامات جدی در مطابقت لایحه بودجه با برنامه هفتم پیشرفت.....
۱۲	۴. منابع و مأخذ.....

فهرست جداول

۳	جدول ۱. اعتبارات دستگاه‌های حوزه رسانه در لایحه بودجه ۱۴۰۴ و مقایسه با قانون بودجه ۱۴۰۳.....
۴	جدول ۲. تصویر کلی اعتبارات سازمان صدا و سیما در لایحه بودجه ۱۴۰۴ و مقایسه با قانون بودجه ۱۴۰۳.....
۶	جدول ۳. اعتبارات شورای نظارت بر صدا و سیما در لایحه بودجه ۱۴۰۴ و مقایسه با بودجه مصوب ۱۴۰۳.....
۷	جدول ۴. اعتبارات عمومی خبرگزاری جمهوری اسلامی (ایرنا) در لایحه بودجه ۱۴۰۴ و مقایسه با بودجه مصوب ۱۴۰۳.....
۷	جدول ۵. اعتبارات خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا) در لایحه بودجه ۱۴۰۴ و مقایسه با بودجه مصوب ۱۴۰۳.....
۸	جدول ۶. اعتبارات خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا) در لایحه بودجه ۱۴۰۴ و مقایسه با بودجه مصوب ۱۴۰۳.....
۸	جدول ۷. اعتبارات خبرگزاری خانه ملت در لایحه بودجه ۱۴۰۴ و مقایسه با بودجه مصوب ۱۴۰۳.....
۹	جدول ۸. اعتبارات شورای اطلاع‌رسانی دولت در جدول (۹) لایحه بودجه ۱۴۰۴ و مقایسه با اعتبارات متفرقه مصوب ۱۴۰۳.....
۹	جدول ۹. سهم اعتبارات حوزه رسانه از حوزه فرهنگ و بودجه عمومی دولت.....



بررسی بخش دوم لایحه بودجه سال ۱۴۰۴ کل کشور (۱۳): حوزه رسانه و فضای مجازی

چکیده

لایحه بودجه سال ۱۴۰۴، به‌عنوان دومین قانون بودجه که براساس برنامه هفتم پیشرفت تنظیم شده است، حدود ۳۵.۹ هزار میلیارد تومان را از محل بودجه عمومی برای دستگاه‌های رسانه‌ای در نظر گرفته که نسبت به سال گذشته که این عدد ۲۴.۸ هزار میلیارد تومان بوده، حدود ۴۳ درصد افزایش داشته است. سهم اعتبارات دستگاه‌های رسانه از هزینه‌های عمومی دولت حدود ۰.۷ درصد و سهم آن از حوزه فرهنگ حدود ۲۷ درصد می‌باشد. اعتبارات پیش‌بینی شده برای این دستگاه‌ها به شرح زیر است:

۱. حدود ۳۵.۰۰۰ میلیارد تومان برای سازمان صدا و سیما،

۲. حدود ۴۶۵ میلیارد تومان برای خبرگزاری جمهوری اسلامی (ایرنا)،

۳. حدود ۱۱۹ میلیارد تومان برای خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا)،

۴. حدود ۲۶ میلیارد تومان برای شورای نظارت بر صدا و سیما،

۵. حدود ۳۰ میلیارد تومان برای خبرگزاری بین‌المللی قرآن (ایکنا)،

۶. حدود ۲۴ میلیارد تومان برای خبرگزاری خانه ملت.

گفتنی است در این لایحه، مبلغ ۸ هزار میلیارد تومان به‌عنوان درآمد برای صدا و سیما برآورد شده که با احتساب این مبلغ مجموع اعتبارات آن حدود ۴۳ هزار میلیارد تومان می‌باشد. همچنین مبلغ ۸۳ میلیارد تومان به‌عنوان درآمد برای خبرگزاری ایرنا پیش‌بینی شده که با احتساب این مبلغ مجموع اعتبارات آن حدود ۵۴۹ میلیارد تومان است. یافته‌های گزارش حاضر نشان می‌دهد با توجه به برآورد سهم برنامه‌های حوزه رسانه در جدول (۱۲) بخش دوم لایحه، مطابقت لازم با بخش اول لایحه وجود دارد؛ اما تأمین مالی لازم برای تحقق برش یکساله تکالیف صدا و سیما در بند «الف» ماده (۷۷) قانون برنامه هفتم پیشرفت صورت نگرفته است.

خلاصه مدیریتی

مسئله اصلی

لایحه بودجه سال ۱۴۰۴، دومین قانون بودجه‌ای است که براساس برنامه هفتم پیشرفت کشور تنظیم می‌شود. بنابراین برش یکساله از اقدامات و احکامی که در برنامه هفتم برای دستگاه‌های رسانه در نظر گرفته شده باید تأمین اعتبار شود. لذا گزارش حاضر از این منظر جداول و پیوست‌های لایحه بودجه ۱۴۰۴ را مورد بررسی قرار داده است.

نقاط قوت و ضعف طرح و لایحه

لایحه بودجه سال ۱۴۰۴ حدود ۳۵.۹ هزار میلیارد تومان را از محل بودجه عمومی برای دستگاه‌های رسانه‌ای در نظر گرفته که نسبت به سال گذشته که این عدد ۲۴.۸ هزار میلیارد تومان بوده، حدود ۴۵ درصد افزایش داشته است. سهم اعتبارات دستگاه‌های رسانه از هزینه‌های عمومی دولت حدود هفت درصد و سهم آن از حوزه فرهنگ حدود ۲۷ درصد می‌باشد، اعتبارات پیش‌بینی شده برای این دستگاه‌ها به شرح زیر است:

۱. حدود ۳۵.۰۰۰ میلیارد تومان برای سازمان صدا و سیما،

۲. حدود ۴۶۵ میلیارد تومان برای خبرگزاری جمهوری اسلامی (ایرنا)،

۳. حدود ۱۱۹ میلیارد تومان برای خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا)،

۴. حدود ۲۶ میلیارد تومان برای شورای نظارت بر صدا و سیما،

۵. حدود ۳۰ میلیارد تومان برای خبرگزاری بین‌المللی قرآن (ایکنا)،

۶. حدود ۲۴ میلیارد تومان برای خبرگزاری خانه ملت.

گفتنی است در لایحه بودجه ۱۴۰۴، مبلغ ۸.۰۰۰ میلیارد تومان به‌عنوان درآمد برای صدا و سیما برآورد شده که با احتساب این مبلغ مجموع اعتبارات پیش‌بینی شده برای این سازمان حدود ۴۳ هزار میلیارد تومان می‌باشد. همچنین مبلغ ۸۳ میلیارد تومان به‌عنوان درآمد برای خبرگزاری جمهوری اسلامی پیش‌بینی شده که با احتساب این مبلغ مجموع اعتبارات پیش‌بینی شده برای این خبرگزاری در لایحه بودجه ۱۴۰۴ حدود ۵۴۹ میلیارد تومان است.

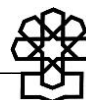
یافته‌های گزارش حاضر نشان می‌دهد با توجه به جدول (۱۲) در بخش دوم لایحه بودجه سال ۱۴۰۴ و پیش‌بینی سهم برنامه‌های حوزه رسانه در این جدول مطابقت لازم با بخش اول لایحه وجود دارد لیکن در مطابقت با برنامه هفتم ابهاماتی با توجه به ابهاماتی که وجود دارد لذا به نظر می‌رسد تامین مالی لازم برای تحقق برش یک ساله تکالیف سازمان صدا و سیما در بند الف ماده ۷۷ صورت نگرفته است.

پیشنهاد مرکز پژوهش‌ها

انجام تکالیف مشخص شده در جدول ۱-۱۶ ماده (۷۷) قانون برنامه هفتم پیشرفت مطابق محاسبات صورت گرفته نیازمند تفسیر روشن از عبارت «و این افزایش را در سنوات بعد از سال ۱۴۰۳ نیز پایه افزایش بودجه سنواتی قرار دهد» در تبصره این ماده است. در غیر این صورت تکالیف مندرج با توجه به افزایش قیمت تمام شده تولید محصولات رسانه‌ای برای سازمان صدا و سیما مقدور نخواهد بود.

۱. مقدمه

قانون بودجه به‌مثابه سند سیاستی سالیانه کشورها است که با پیش‌بینی منابع درآمدی و تخصیص آن به محل‌های مصرف به‌نوعی اولویت‌های یک سال کشور را مشخص می‌کند. از این‌رو با تخصیص منابع مالی به‌صورت منطقی و بهینه می‌توان، از ظرفیت‌های خود بهترین استفاده را کرده و به‌سوی پیشرفت اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی حرکت کرد. در



این میان، بودجه رسانه برای پیشبرد اهداف فرهنگی کشور حائز اهمیت فراوان است؛ زیرا رسانه نقش حیاتی در شکل‌دهی به فرهنگ و هویت یک جامعه دارد. رسانه‌های کشور سازنده افکار عمومی و جهت‌دهنده همت و اراده مردم هستند و غفلت از این امر مهم خطرات بزرگی برای امنیت، انسجام اجتماعی و ارزش‌های مردم ایجاد خواهد کرد و در مقابل اهتمام کافی به آن می‌تواند به پیشرفت کشور در سایر بخش‌ها کمک کند و برای حفظ و گسترش آنها زمینه لازم را فراهم کند. از این جهت برای بهبود رسانه‌ها عملکرد و کارآیی دستگاه‌های رسانه ای کشور و ارتقای اعتماد و مرجعیت رسانه‌های داخلی، تحلیل و ارزیابی دقیق از اعتبارات این بخش ضروری است.

۲. وضعیت اعتبارات دستگاه‌های مرتبط با حوزه رسانه و فضای مجازی

در لایحه بودجه سال ۱۴۰۴ کل کشور [۱]، سهم اعتبارات دستگاه‌های حوزه رسانه حدود ۳۵.۹ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی شده است که نسبت به سال گذشته که این عدد ۲۴.۸ هزار میلیارد تومان بوده، حدود ۴۳ درصد افزایش داشته است. از کل این اعتبارات همچون سال گذشته حدود ۹۸ درصد به سازمان صدا و سیما و ۲ درصد از آن به خبرگزاری‌ها و شورای اطلاع رسانی دولت و شورای نظارت بر صدا و سیما اختصاص یافته است. حدود ۱ درصد به خبرگزاری جمهوری اسلامی، حدود ۰/۵ درصد به شورای اطلاع رسانی دولت و حدود ۰/۳ درصد به ایسنا و درصدهای ناچیزی به شورای نظارت بر صدا و سیما، خبرگزاری خانه ملت و خبرگزاری بین‌المللی قرآن (ایکنا) اختصاص داده شده است. تفصیل این ارقام و مقایسه آن با قانون بودجه سال ۱۴۰۳ [۲] در جدول شماره ۱ آمده است.

جدول ۱. اعتبارات دستگاه‌های حوزه رسانه در لایحه بودجه ۱۴۰۴ و مقایسه با قانون بودجه ۱۴۰۳

(میلیون ریال)

ردیف	عنوان دستگاه	قانون ۱۴۰۳	لایحه ۱۴۰۴	درصد رشد نسبت به سال قبل	نسبت از کل (حدودی)
۱	سازمان صدا و سیما ^۱	۲۴۱.۵۰۵.۶۲۸	۳۵۱.۲۳۲.۰۰۰	۴۵.۴	۹۸
۲	شورای نظارت بر صدا و سیما	۲۲۰.۱۵۵	۲۶۲.۰۰۰	۱۹	۰/۰۷
۳	سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی (ایرنا)	۳.۷۳۴.۷۴۴	۴.۶۵۰.۰۱۰	۲۴.۵	۱/۳
۴	خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا)	۸۱۸.۰۳۱	۱.۱۹۸.۱۷۲	۴۶.۴	۰/۳
۵	خبرگزاری بین‌المللی قرآن (ایکنا)	۲۰۰.۰۰۰	۳۰۰.۰۰۰	۵۰	۰/۰۸
۶	خبرگزاری خانه ملت	۱۹۳.۸۲۱	۲۴۰.۰۰۰	۲۳.۸	۰/۰۶
۷	شوری اطلاع رسانی دولت	۲.۰۰۰.۰۰۰	۲.۰۰۰.۰۰۰	۰	۰/۵۶
	مجموع	۲۴۸.۶۷۲.۳۷۹	۳۵۹.۸۸۲.۱۸۲	۴۳	۱۰۰
	بودجه کل امور تفریح، فرهنگ و مذهب		۱.۳۰۴.۹۷۰.۱۳۰		
	نسبت بودجه دستگاه‌های حوزه رسانه از کل بودجه امور تفریح، فرهنگ و مذهب		۲۷ درصد		

مأخذ: بررسی‌های پژوهش.

۱. مجموع اعتبارات بدون لحاظ درآمدهای سازمان صدا و سیما.

۱-۲. سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران (جدول ۷ ب)، احکام متفرقه و درآمدها

مجموع اعتبارات سازمان صدا و سیما در لایحه بودجه سال ۱۴۰۴، حدود ۴۳ هزار میلیارد تومان برآورد شده است که ۸ هزار میلیارد تومان مربوط به درآمد این سازمان و حدود ۳۵ هزار میلیارد تومان مربوط به اعتباراتی است که در پیش‌بینی‌ها از منابع عمومی کشور به این سازمان اختصاص داده شده است. مجموع اعتبارات پیش‌بینی شده در لایحه ۱۴۰۴ سازمان نسبت به قانون بودجه ۱۴۰۳، بدون لحاظ درآمدهای اختصاصی حدود ۴۵/۴ درصد رشد داشته است. گفتنی است ۲ هزار میلیارد تومان از اعتبارات سازمان صدا و سیما در لایحه ۱۴۰۴ از محل بند «ث» تبصره «۸»^۱ بخش اول قانون بودجه سال ۱۴۰۴ [۳] به‌منظور انجام تکالیف موضوع مواد (۷۶) و (۷۷) برنامه هفتم پیشرفت [۴] برای این سازمان پیش‌بینی شده است. همچنین ۸۰۰۰ میلیارد تومان هم از محل جدول ۷-۱ (اعتبارات متفرقه انتقال یافته به جدول ۷-ب) اضافه شده است که مربوط به توسعه کمی و کیفی برنامه‌های تولیدی پویانمایی، مستند، فیلم، سریال‌های موسی کلیم الله و سلمان فارسی و تحقیق، نگارش و پیش تولید پنج سریال (الف) ویژه جدید است. از جمع اعتبارات حدود ۱۰۹۰۰ میلیارد تومان اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در نظر گرفته شده است که شامل بهبود و تکمیل شبکه‌های تلویزیونی و رادیویی، تعمیرات اساسی در ساختمان‌های تهران و مراکز مستقل، گسترش فناوری ارتباطات و اطلاعات در سازمان صدا و سیما، جایگزینی و تبدیل فناوری موجود به فناوری پیشرفته، ایجاد و توسعه مراکز تولید و پخش در سراسر کشور و ارتباط فیبر نوری سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران می‌شود. سهم ۴ درصدی اعتبار تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از کل بودجه این سازمان که همواره در معرض تغییر و تحول در فناوری‌های رسانه‌ای قرار دارد، غیرمتناسب و کم ارزیابی می‌شود. از دیگر موارد جدید و اختصاص ۳ هزار میلیارد تومان به سازمان صداوسیما در جدول اعتبارات متفرقه برای کمک به تولید آثار فرهنگی و افزایش آگاهی است که از محل ۱ درصد تملک دارایی‌های سرمایه‌ای کشور تامین می‌شود.

جدول ۲. تصویر کلی اعتبارات سازمان صدا و سیما در لایحه بودجه ۱۴۰۴ و مقایسه با قانون بودجه ۱۴۰۳ (میلیون ریال)

ردیف	شماره / دستگاه / طبقه‌بندی	محل	عنوان	قانون ۱۴۰۳	لایحه ۱۴۰۴	درصد رشد
۱	۲۸۳۵۰۰	جدول شماره ۷ ب - اعتبارات دستگاه‌های مستقل ذیل دستگاه سیاستگذار	اعتبارات هزینه‌ای	۲۰۵.۱۷۶.۵۴۰	۲۷۷.۱۵۰.۰۰۰***	۳۵
۲	۲۸۳۵۰۰	جدول شماره ۷ ب - اعتبارات دستگاه‌های مستقل ذیل دستگاه سیاستگذار	اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای	۱۶.۳۲۹.۰۸۸	۱۹.۰۸۲.۰۰۰	۱۶/۸
۳	۷۵۰۰۰۰- ۶۰	جدول ۷-۱- اعتبارات متفرقه انتقال یافته به جدول ۷-ب	سازمان صدا و سیما- توسعه کمی و کیفی برنامه‌های تولیدی و سریال‌های (الف) ویژه	۴۵.۷۶۰.۰۰۰	۸۰۰۰۰۰۰۰*	۷۴/۸
۷	۵۵۰۰۰۰- ۱۰۳	جدول ۹	«سازمان برنامه و بودجه کشور - کمک به تولید آثار فرهنگی و	---	۳۰۰۰۰۰۰۰۰	---

۱. جدول (۱۲) بخش دوم لایحه بودجه ۱۴۰۴، مربوط به برنامه هم‌افزایی و ارتقای فعالیت‌ها و تولیدات فرهنگی از محل یک درصد از هزینه‌های شرکت‌های دولتی موضوع بند «ث» تبصره (۸) بخش اول قانون بودجه سال ۱۴۰۴ است.



ردیف	شماره دستگاه / طبقه‌بندی	محل	عنوان	قانون ۱۴۰۳	لایحه ۱۴۰۴	درصد رشد
			افزایش آگاهی عمومی از جمله شبکه ملی کشاورزی - معادل یک درصد از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ۳۰.۰۰۰.۰۰۰ میلیون ریال از طریق سازمان صدا و سیما»			
۴	۵۵۰۰۰۰-۱۵	جدول ۹	تسویه بدهی سازمان صدا و سیما ج.ا.ا. و نیروهای مسلح به شرکت ارتباطات زیرساخت***	۱۷۶.۰۰۰	۲۰.۰۰۰.۰۰۰	۱۰۳۶
۵	۲۸۳۵۰۰	جدول ۱۲- موضوع بند «ث» تبصره «۸» (هزینه‌کرد یک درصد از هزینه‌های شرکت‌های دولتی)	سازمان صدا و سیما - تقویت تولیدات و مرجعیت رسانه ملی در حوزه‌های تولید و تخصصی مختلف در راستای اجرای بند «الف» ماده (۷۷) ق.ب.ه.پ***	۲۰.۰۰۰.۰۰۰	۲۰.۰۰۰.۰۰۰	۰
۶	ردیف ۱۱	جدول ۱۴ (منابع اجرای تکالیف جدید قانون برنامه هفتم پیشرفت از محل ماده (۸) قانون هدفمندی یارانه‌ها (به شرح جدول ۱-۱۴)	بند الف ماده ۷۷ (ارائه خدمات و تولیدات رسانه ای)	---	۵.۰۰۰.۰۰۰	۰
۷	۲۸۳۵۰۰	پیوست ۳- جدول بودجه شرکت‌های دولتی زیانده در سال ۱۴۰۴ در امور فرهنگ، تربیت بدنی و گردشگری	درآمد سازمان صدا و سیما	۶۶.۰۰۰.۰۰۰	۸۰.۰۰۰.۰۰۰	۲۱/۲
۸	۱۴۰۱۸۴	پیوست شماره ۲- جدول شماره ۳- درآمدها و واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و مالی	درآمد حاصل از تبلیغات ناشی از پخش مسابقات ورزشی موضوع بند «الف» ماده (۷۸) ق.ب.ه.پ***	۵.۰۰۰.۰۰۰	۵.۰۰۰.۰۰۰	۰
۹	۲۹۳۸۸۰	پیوست ۳- جدول بودجه شرکت‌های دولتی سودده و سربه سر در سال ۱۴۰۴ در امور فرهنگ، تربیت بدنی و گردشگری	درآمد شرکت سهامی انتشارات سروش (از شرکت‌های تابعه سازمان صداوسیما)	۳۶۳.۰۰۰	۴۷۱.۹۰۰	۳۰
۴۰	۴۳۱.۷۰۳.۹۰۰	مجموع اعتبارات سهم منابع عمومی و درآمدها		۳۰۸.۰۴۴.۶۲۸		
۴۵/۴	۳۵۱.۲۳۲.۰۰۰	مجموع اعتبارات بدون لحاظ درآمدها		۲۴۱.۵۰۵.۶۲۸		
مصارف بودجه عمومی دولت در لایحه بودجه سال ۱۴۰۴				۵۳,۸۴۰,۰۰۰,۰۰۰		
نسبت سهم بودجه عمومی سازمان صداوسیما از مصارف بودجه عمومی دولت در لایحه بودجه سال ۱۴۰۴				۰//۷		

مأخذ: بررسی‌های پژوهش.

*نظر به انتقال اعتبارات این ردیف به جدول (ب) و تجمیع آن با اعتبارات هزینه‌ای، مبلغ آن صرفاً در همان جدول محاسبه شده است.
**علاوه بر این، نام سازمان صدا و سیما در ۴ ردیف دیگر از جدول ۱۲ نیز مشترکاً با دیگر دستگاه‌ها ذکر شده است؛ اما با توجه به مشخص نبودن سهم آن، در اینجا اشاره نشده است.

***اعتبارات این ردیف به دلیل مشخص نبودن سهم سازمان صدا و سیما در سرجمع اعتبارات آن محاسبه نشده است.
****از آنجاکه ردیف دانشگاه صدا و سیما در لایحه بودجه ۱۴۰۴ ذیل سازمان صدا و سیما (به عنوان دستگاه سیاستگذار) ذکر شده، اعتبارات این دانشگاه نیز در سرجمع اعتبارات سازمان صدا و سیما محاسبه شده است.

۲-۲. شورای نظارت بر سازمان صدا و سیما

مجموع اعتبارات شورای نظارت بر سازمان صدا و سیما در لایحه بودجه ۱۴۰۴، حدود ۲۶ میلیارد تومان در نظر گرفته شده است که نسبت به قانون بودجه ۱۴۰۳ که ۲۲ میلیارد تومان بود، ۱۹ درصد افزایش داشته است. بودجه شورای نظارت در بخش اعتبارات هزینه‌ای (۲۴ میلیارد) حدود ۱۹ درصد افزایش یافته و در بخش اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای نسبت به سال گذشته حدود ۱۴ درصد افزایش داشته است. تفصیل اعتبارات شورای نظارت بر صدا و سیما را می‌توان در جدول ۳ مشاهده کرد.

جدول ۳. اعتبارات شورای نظارت بر صدا و سیما در لایحه بودجه ۱۴۰۴ و مقایسه با بودجه مصوب ۱۴۰۳

(میلیون ریال)

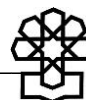
شماره طبقه‌بندی	عنوان	هزینه‌ای			تملك دارایی‌های سرمایه‌ای			جمع		
		مصوب ۱۴۰۳	لایحه ۱۴۰۴	درصد رشد	قانون ۱۴۰۳	لایحه ۱۴۰۴	درصد رشد	قانون ۱۴۰۳	لایحه ۱۴۰۴	درصد رشد
۱۰۱۰۵۰	شورای نظارت بر صدا و سیما	۲۰۰.۸۳۹	۲۴۰.۰۰۰	۱۹.۴	۱۹۳.۱۶	۲۲۰.۰۰۰	۱۳.۸	۲۲۰.۱۵۵	۲۶۲.۰۰۰	۱۹

مأخذ: بررسی‌های پژوهش.

۲-۳. سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی (ایرنا)

مجموع اعتبارات خبرگزاری جمهوری اسلامی (ایرنا) در لایحه بودجه ۱۴۰۴ حدود ۲۴ درصد نسبت به اعتبارات این دستگاه در قانون بودجه ۱۴۰۳ رشد داشته است. اعتبارات این دستگاه در بخش اعتبارات هزینه‌ای نسبت به قانون بودجه سال پیش حدود ۲۲ درصد رشد داشته و برخلاف سال پیشین اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای رشد قابل توجه حدود ۱۹۵ درصدی داشته است.

همچنین گفتنی است مبلغ ۸۳ میلیارد تومان در قانون بودجه سال ۱۴۰۳ به‌عنوان درآمد خبرگزاری ایرنا در نظر گرفته شده بود که این عدد در جداول لایحه بودجه سال ۱۴۰۴ با کمی افزایش به ۸۴ میلیارد تومان رسیده و مجموع اعتبارات این خبرگزاری در لایحه بودجه ۱۴۰۴ با احتساب درآمد حدود ۵۴۹ میلیارد تومان است. گفتنی است که براساس اساسنامه سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به‌عنوان دستگاه سیاستگذار این خبرگزاری محسوب شده، بنابراین اعتبارات این دستگاه از نظر قانونی پس از موافقت دستگاه سیاستگذار قابل تخصیص خواهد بود. مقایسه ارقام بودجه این خبرگزاری از محل منابع عمومی کشور در لایحه سال ۱۴۰۴ و قانون بودجه سال ۱۴۰۳ در جدول ۴ قابل ملاحظه است.



جدول ۴. اعتبارات عمومی خبرگزاری جمهوری اسلامی (ایرنا) در لایحه بودجه ۱۴۰۴ و مقایسه با بودجه مصوب ۱۴۰۳ (میلیون ریال)

جمع			تملك دارایی‌های سرمایه‌ای			هزینه‌ای			عنوان	شماره طبقه‌بندی
درصد رشد	لایحه بودجه ۱۴۰۴	مصوب ۱۴۰۳	درصد رشد	لایحه بودجه ۱۴۰۴	مصوب ۱۴۰۳	درصد رشد	لایحه بودجه ۱۴۰۴	مصوب ۱۴۰۳		
۲۴.۵	۴۶۵۰.۰۱۰	۳.۷۳۴.۷۴۴	۱۹۴.۷	۱۳۰.۰۱۰	۴۴.۱۱۱	۲۲.۴	۴.۵۲۰.۰۰۰	۳.۶۹۰.۶۳۳	خبرگزاری جمهوری اسلامی	۲۸۲۵۰۰

مأخذ: بررسی‌های پژوهش.

۴-۲. خبرگزاری‌های دانشجویان ایران (ایسنا) و خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا)

خبرگزاری‌های دانشجویان ایران (ایسنا) و خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا) طبق بودجه‌های سنواتی گذشته ذیل سازمان جهاد دانشگاهی تعریف می‌شوند.

اعتبارات خبرگزاری ایسنا به‌عنوان کمک به این خبرگزاری در قانون بودجه ۱۴۰۳ حدود ۸۲ میلیارد تومان تعیین شده بود که در پیش‌بینی لایحه بودجه ۱۴۰۴ با حدود ۴۶ درصد افزایش حدود ۱۲۰ میلیارد تومان در نظر گرفته شده است. مقایسه ارقام بودجه دو سال اخیر این خبرگزاری در جدول ۵ قابل مشاهده است.

جدول ۵. اعتبارات خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا) در لایحه بودجه ۱۴۰۴ و مقایسه با بودجه مصوب ۱۴۰۳

(میلیون ریال)

جمع			تملك دارایی‌های سرمایه‌ای			هزینه‌ای			عنوان	شماره طبقه‌بندی
درصد رشد	لایحه بودجه ۱۴۰۴	مصوب ۱۴۰۳	درصد رشد	لایحه بودجه ۱۴۰۴	مصوب ۱۴۰۳	درصد رشد	لایحه بودجه ۱۴۰۴	مصوب ۱۴۰۳		
۴۶/۴	۱.۱۹۸.۱۷۲	۸۱۸.۰۳۱	۲۳.۴	۱۴.۳۷۵	۱۱.۶۴۰	۴۶.۸	۱.۱۸۳.۷۹۷	۸۰۶.۳۹۱	جهاد دانشگاهی - کمک به خبرگزاری ایسنا	۱۱۳۶۲۴

مأخذ: بررسی‌های پژوهش.

تعیین بودجه مشخص برای یک خبرگزاری به‌جهت ایجاد ابتکار عمل مالی برای آن خبرگزاری حائز اهمیت بوده و تعیین ردیف بودجه مشخص برای خبرگزاری ایکنا در بودجه دو سال اخیر نسبت به بودجه سال‌های پیش اقدامی مثبت تلقی می‌شود. اعتبار در نظر گرفته شده برای خبرگزاری ایکنا در قانون بودجه سال ۱۴۰۳ مبلغ ۲۰ میلیارد تومان تعیین شده بود که در لایحه بودجه سال ۱۴۰۴ با ۵۰ درصد افزایش معادل ۳۰ میلیارد تومان در نظر گرفته شده است. افزایش اعتبار پیش‌بینی شده صرفاً در قالب اعتبارات هزینه‌ای بوده و هیچ اعتباری برای اقدامات ماندگار و زیرساختی خبرگزاری در قالب تملك دارایی‌های سرمایه‌ای در سال‌های اخیر برای این خبرگزاری پیش‌بینی نشده است.

جدول ۶. اعتبارات خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا) در لایحه بودجه ۱۴۰۴ و مقایسه با بودجه مصوب ۱۴۰۳

(میلیون ریال)

جمع			تملك دارایی‌های سرمایه‌ای			هزینه‌ای			عنوان	شماره طبقه‌بندی
درصد رشد	لایحه بودجه ۱۴۰۴	مصوب ۱۴۰۳	درصد رشد	لایحه بودجه ۱۴۰۴	مصوب ۱۴۰۳	درصد رشد	لایحه بودجه ۱۴۰۴	مصوب ۱۴۰۳		
۵۰	۳۰۰.۰۰۰	۲۰۰.۰۰۰	۰	۰	۰	۵۰	۳۰۰.۰۰۰	۲۰۰.۰۰۰	جهاد دانشگاهی - خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا)	۱۱۳۶۲۳

مأخذ: بررسی‌های پژوهش.

۵-۲. خبرگزاری خانه ملت

بودجه خبرگزاری خانه ملت در لایحه بودجه ۱۴۰۳ به شماره طبقه‌بندی (۱۰۱۵۱۲) مشخص شده است. اعتبار هزینه‌ای پیش‌بینی شده برای خبرگزاری خانه ملت در لایحه بودجه ۱۴۰۴ معادل ۲۴ میلیارد تومان است که نسبت به قانون بودجه ۱۴۰۳ حدود ۲۴ درصد افزایش داشته و همچون سال‌های گذشته اعتبار عمرانی برای آن پیش‌بینی نشده است.

جدول ۷. اعتبارات خبرگزاری خانه ملت در لایحه بودجه ۱۴۰۴ و مقایسه با بودجه مصوب ۱۴۰۳

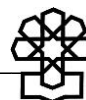
(میلیون ریال)

جمع			تملك دارایی‌های سرمایه‌ای			هزینه‌ای			عنوان	شماره طبقه‌بندی
درصد رشد	لایحه بودجه ۱۴۰۴	مصوب ۱۴۰۳	درصد رشد	لایحه بودجه ۱۴۰۴	قانون ۱۴۰۲	درصد رشد	لایحه بودجه ۱۴۰۴	مصوب ۱۴۰۳		
۲۳.۸	۲۴۰.۰۰۰	۱۹۳.۸۲۱	۰	۰	۰		۲۴۰.۰۰۰	۱۹۳.۸۲۱	خبرگزاری خانه ملت	۱۰۱۵۱۲

مأخذ: بررسی‌های پژوهش.

۶-۲. شورای اطلاع‌رسانی دولت

بودجه شورای اطلاع‌رسانی دولت در لایحه بودجه ۱۴۰۴ در نسبت با قانون بودجه ۱۴۰۳ بدون تغییر و ۲۰۰ میلیارد تومان پیش‌بینی شده است. لازم به ذکر است اعتبار برآورد شده فقط مربوط به بخش هزینه‌ای شورای اطلاع‌رسانی دولت است و برای بخش تملك دارایی‌های سرمایه‌ای هیچ اعتباری در نظر گرفته نشده است.



جدول ۸. اعتبارات شورای اطلاع‌رسانی دولت در جدول (۹) لایحه بودجه ۱۴۰۴ و مقایسه با اعتبارات متفرقه

مصوب ۱۴۰۳ (میلیون ریال)

جمع			تملك دارایی‌های سرمایه‌ای			هزینه‌ای			عنوان	شماره طبقه‌بندی
درصد رشد	لایحه بودجه ۱۴۰۴	مصوب ۱۴۰۳	درصد رشد	لایحه بودجه ۱۴۰۴	قانون ۱۴۰۳	درصد رشد	لایحه بودجه ۱۴۰۴	مصوب ۱۴۰۳		
۰	۲.۰۰۰.۰۰۰	۲.۰۰۰.۰۰۰	۰	۰	۰	۰	۲.۰۰۰.۰۰۰	۲.۰۰۰.۰۰۰	شورای اطلاع‌رسانی دولت	۶۱-۵۵۰۰۰۰

مأخذ: بررسی‌های پژوهش.

۳. جمع‌بندی و ارائه پیشنهادات اصلاحی

۳-۱. بررسی سهم اعتبارات دستگاه‌های حوزه رسانه از اعتبارات حوزه فرهنگ و بودجه عمومی

همانگونه که در جدول شماره ۹ قابل مشاهده است سهم اعتبارات حوزه رسانه در لایحه بودجه سال ۱۴۰۴ از جمع اعتبارات امور تفریح، فرهنگ و مذهب در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۴۰۳ تفاوت چندانی نداشته است. البته مبنای محاسبه جمع کل بودجه عمومی کشور در لایحه بودجه سال ۱۴۰۴ در مقایسه با مصوب ۱۴۰۳ با تفاوت‌هایی روبرو است که بدون توجه به آنها نمی‌توان مقایسه‌ای دقیق و اصولی در این خصوص داشت. در سنوات گذشته از جمله در قانون بودجه سال ۱۴۰۳، اقلامی وجود داشت که پیش از این صرفاً در تبصره‌ها درج می‌شد و در سرجمع منابع عمومی دولت محاسبه نمی‌شد همچون افزایش سرمایه بانک‌ها و تادیه بدهی دولت به سازمان تامین اجتماعی و همچنین مواردی که در طول سال اخذ افزوده می‌شد همچون استقراض از صندوق توسعه^۱. حال آنکه این موارد در لایحه بودجه سال ۱۴۰۴ در سرجمع بودجه عمومی دولت محاسبه شده است. از این رو برای پرهیز از خطا در محاسبات و تسهیل مقایسه بودجه عمومی در این دو سال لازم است که این اقلام از منابع بودجه عمومی کسر و عدد جدید استخراج شود.

جدول ۹. سهم اعتبارات حوزه رسانه از حوزه فرهنگ و بودجه عمومی دولت

لایحه بودجه ۱۴۰۴	قانون ۱۴۰۳	عنوان
۳۵۹.۸۸۲.۱۸۲	۲۴۸.۶۷۲.۳۷۹	دستگاه‌های رسانه‌ای و سایر متفرقه‌ها
۱.۳۰۴.۹۷۰.۱۳۰	*۸۲۷.۴۱۹.۹۳۸	جمع اعتبارات امور تفریح، فرهنگ و مذهب
۲۷ درصد	۳۰ درصد	سهم دستگاه‌های رسانه‌ای از جمع اعتبارات امور تفریح، فرهنگ و مذهب
۵۳.۸۴۴.۵۵۰.۰۰۰	۲۸.۳۷۱.۴۰۰.۰۰۰	مصارف بودجه عمومی دولت
۰/۷ درصد	۰/۹ درصد	سهم دستگاه‌های رسانه‌ای از مصارف بودجه عمومی دولت

*با توجه به اینکه در لایحه بودجه ۱۴۰۴ ارقام مربوط به اختصاص ۱ درصد از هزینه شرکت‌های دولتی در حوزه فرهنگ، ذیل دستگاه‌ها منظور نگردیده است و همچنین در قانون بودجه ۱۴۰۳ در خصوص این درصد و دامنه شرکت‌های فوق‌تغییراتی اعمال شد اما تأثیرات آن در جدول ۱۲ قانون بودجه آن سال اعمال نگردید است (و این موضوع موجب غیرواقعی شدن اعداد جدول فوق گردید)، برای پرهیز از خطا در محاسبات اعتبارات فوق از سرجمع اعتبارات قانون بودجه ۱۴۰۳ حذف گردید.

^۱ حدود ۵۴۱ هزار میلیارد تومان.

۲-۳. چالش‌های بازگشت جدول «اعتبارات ردیف‌های متفرقه»

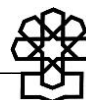
تعدد ردیف‌های اعتبارات متفرقه در قوانین بودجه سالانه کشور و مشخص نبودن منشاء و دلایل قرار گرفتن این ردیف‌ها در جدول اعتبارات متفرقه، همواره مورد انتقاد کارشناسان بوده است؛ چراکه مخالف اصلی شفافیت و یکپارچه‌سازی جداول بودجه چه از منظر دستگاهی و چه از منظر برنامه‌ای است. این انتقادات در سال گذشته منجر به انتقال اعتبارات ردیف‌های متفرقه در جدول ۷ (جدول اصلی لایحه بودجه ۱۴۰۳) شد. اما در لایحه ۱۴۰۴ علیرغم انتقال برخی ردیف‌های متفرقه (جدول ۷-۱) به جدول ۷ ب (اعتبارات دستگاه‌های مستقل ذیل دستگاه سیاستگذار)، برخی ردیف‌های متفرقه مجدداً در قالب جدولی جداگانه تحت عنوان جدول شماره ۹ (اعتبارات ردیف‌های متفرقه) ذکر شده‌اند. از جمله این اعتبارات، شماره طبقه‌بندی ۵۵۰۰۰۰-۶۱ تحت عنوان «شورای اطلاع‌رسانی دولت» و همچنین شماره طبقه‌بندی ۵۵۰۰۰۰-۱۰۳ تحت عنوان «سازمان برنامه و بودجه کشور - کمک به تولید آثار فرهنگی و افزایش آگاهی عمومی از جمله شبکه ملی کشاورزی - معادل یک درصد از اعتبارات تملک‌داری‌های سرمایه‌ای ۳۰۰۰۰۰۰۰۰ میلیون ریال از طریق سازمان صدا و سیما» است.

به نظر می‌رسد شماره طبقه‌بندی ۵۵۰۰۰۰-۱۰۳ که به استناد تصویب کلیات پیشنهاد سازمان صدا و سیما ناظر بر اختصاص یک درصد از اعتبارات عمرانی بودجه کل کشور در جلسه مورخ ۱۴۰۳/۷/۲۵ هیئت وزیران، در جدول شماره ۹ آورده شده، دارای ابهامات و اشکالاتی است. نخست اینکه اعتبارات عمرانی کشور در لایحه بودجه ۱۴۰۴، ۶۰۰ هزار میلیارد تومان برآورد شده، حال آنکه در ردیف مذکور ۳۰۰۰۰ میلیارد تومان یعنی نیم درصد (۰/۵٪) از کل اعتبارات عمرانی است. ثانیاً تکلیف مبلغ باقی مانده از این ردیف یعنی ۳ هزار میلیارد تومان دیگر از حیث اینکه به کدام یک از دستگاه‌ها اختصاص خواهد یافت، مشخص نیست؛ ثالثاً اولویتی مهم برای اختصاص بودجه مذکور به سازمان صدا و سیما، می‌تواند جبران عقب افتادگی این سازمان از حیث عمرانی خصوصاً در مواردی چون بازسازی زیرساخت‌های فرسوده تاسیساتی، فنی، ساختمان‌ها و استودیوها و بهره‌گیری از فناوری‌های جدید به ویژه هوش مصنوعی باشد، حال آنکه مصارف دیگری چون «کمک به تولید آثار فرهنگی و افزایش آگاهی عمومی»، در این ردیف قید شده است.

۳-۳. ابهامات جدی در مطابقت لایحه بودجه با برنامه هفتم پیشرفت

قانون بودجه، به‌عنوان سند یک ساله مالی و اجرایی اداره کشور، تابعی از سند بالادستی خود یعنی برنامه پنج ساله است و این مهم از اصول جدی و غیر قابل تغییر نظام برنامه‌نویسی و بودجه‌ریزی موفق و کارآمد است. حال آنکه لایحه بودجه سال ۱۴۰۴ از منظر مطابقت یا عدم مطابقت با برنامه هفتم پیشرفت در حوزه سهم دولت در تامین اعتبارات سازمان صدا و سیما، دچار ابهامات و اشکالات جدی است که رفع آنها جهت نیل به اهداف و اقدامات مندرج در برنامه پنج ساله توسعه به ویژه در ابتدای برنامه^۱ ضرورت دارد و در غیراینصورت به عارضه‌ای مزمّن در سال‌های بعدی برنامه و در زمان ارزیابی میزان اجرای آن بدل خواهد شد. این ابهامات و اشکالات به صورت مشخص و عملیاتی در دو بخش اصلی قابل تفکیک است:

۱ قانون برنامه پنج ساله هفتم پیشرفت از تاریخ ۲ مرداد ۱۴۰۳ لازم‌الاجرا شده است اما از حیث تامین بودجه متناسب برای اجرایی سازی آن، سال ۱۴۰۴ سال اول اجرای آن محسوب می‌شود.



الف) ابهام در متن تبصره بند «الف» ماده (۷۷) قانون برنامه هفتم پیشرفت

بند «الف» ماده (۷۷) قانون برنامه هفتم پیشرفت، شاخص‌های عملکردی سازمان صدا و سیما تا پایان برنامه را در قالب جدول شماره ۱-۱۶ پیش بینی نموده و برش‌های یک‌ساله آن را نیز به صورت شفاف و عملیاتی تعیین نموده است؛ اما آنچه که قانونگذار در تبصره همان بند در راستای تحقق تکالیف و شاخص‌های تعیین شده در این قانون و تامین مالی این تکالیف، ذکر نموده دارای ابهام است. در این تبصره سازمان برنامه و بودجه کشور مکلف شده است که:

«در سال اول برنامه، علاوه بر افزایش سنواتی، نسبت به افزایش چهل و سه درصدی (۴۳٪) سهم دولت در تامین اعتبارات سال ۱۴۰۲ سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران اقدام کند و این افزایش را در سنوات بعد از سال ۱۴۰۳ نیز پایه افزایش بودجه سنواتی قرار دهد.»

برخی مفاهیم و اصطلاحات استفاده شده در این تبصره و همچنین جمله بندی‌های صورت گرفته از شفافیت و صراحت لازم برخوردار نیست. از جمله اینکه مراد از «افزایش بودجه سنواتی» در انتهای تبصره مبهم است. این افزایش شامل چه عددی می‌شود و با کدام یک از ارقام رشد بودجه سالانه تطابق دارد؟ همچنین جمله آخر تبصره این ابهام را ایجاد می‌کند که افزایش ۴۳ درصدی بودجه فقط مختص سال اول برنامه است یا در سالیان بعدی نیز ادامه می‌یابد؟ اختلاف نظرها در خصوص بودجه سازمان صدا و سیما و نسبت آن با برنامه هفتم پیشرفت عمدتاً از همین جا نشات می‌گیرد.

علاوه بر این برآورد دقیق، روشن و راستی‌آزمایی شده‌ای نیز از میزان اعتبارات موردنیاز سازمان صدا و سیما برای تحقق برش یک‌ساله تکالیف خود در برنامه هفتم پیشرفت صورت نگرفته است؛ گرچه سازمان صدا و سیما برآورد خود در این خصوص را حدود ۵۷ هزار میلیارد تومان (بدون لحاظ حداقل اعتبار مورد نیاز برای حقوق و دستمزد و هزینه‌های ستادی و پشتیبانی) اعلام نموده است.

ب) ابهام در تصویر کلی اعتبارات سازمان صدا و سیما در جداول بودجه

افزودن ستونی تحت عنوان «بودجه شرکتی» به جدول شماره ۷ (اعتبارات دستگاه‌های اصلی براساس برنامه‌های اجرایی) لایحه بودجه سال ۱۴۰۴ و عدم تناسب اعداد آن در ردیف (۲۸۳۵۰۰- سازمان صدا و سیما) با جداول مندرج در پیوست شماره ۳ لایحه (ردیف ۲۸۳۵۰۰) از جدول بودجه شرکت‌های دولتی زیانده در سال ۱۴۰۴)، مانع دریافت تصویری شفاف و روشن از اعتبارات سازمان صدا و سیما است. همچنین ستون «بودجه شرکتی» در جدول شماره ۷ (ب) (اعتبارات دستگاه‌های مستقل ذیل دستگاه سیاستگذار) حذف شده و جمع کل جداول مذکور را ناهمخوان نموده است.

علیرغم وجود تفاسیر متعدد، در مجموع مستند به تبصره بند «الف» ماده (۷۷) قانون برنامه هفتم پیشرفت، چهار تفسیر مشخص از لایحه بودجه سال ۱۴۰۴ را می‌توان برای عبارت «افزایش بودجه سنواتی» که در این تبصره مبنای افزایش بودجه سازمان صدا و سیما طی سال‌های اجرای برنامه قرار گرفته، در نظر گرفت که عبارت‌اند از:

۱. میزان رشد بودجه عمومی دولت در لایحه بودجه سال ۱۴۰۴ در مقایسه با مصوب ۱۴۰۳: ۹۳ درصد (با احتساب برخی موارد که پیش از این صرفاً در تبصره‌ها درج می‌شد و در سرجمع منابع عمومی دولت محاسبه

نمی‌شد همچون افزایش سرمایه بانک‌ها و تادیه بدهی دولت به سازمان تأمین اجتماعی و همچنین مواردی که در طول سال اخذ می‌شد همچون استقراض از صندوق توسعه)

۲. میزان رشد بودجه عمومی دولت در مقایسه با مصوب ۱۴۰۳: حدود ۴۵ درصد (بدون احتساب برخی موارد که پیش از این صرفاً در تبصره‌ها درج می‌شد و در سرجمع منابع عمومی دولت محاسبه نمی‌شد همچون افزایش سرمایه بانک‌ها و تادیه بدهی دولت به سازمان تأمین اجتماعی و همچنین مواردی که در طول سال افزوده می‌شد همچون استقراض از صندوق توسعه)

۳. میزان رشد اعتبارات دستگاه‌های اجرایی در مقایسه با مصوب ۱۴۰۳: ۳۹ درصد

۴. میزان رشد اعتبارات حوزه فرهنگ در مقایسه با مصوب ۱۴۰۳: ۵۷ درصد

به نظر می‌رسد، میزان افزایش بودجه عمومی دولت، نزدیکترین معادل برای عبارت مندرج در تبصره بند «الف» ماده (۷۷) قانون برنامه هفتم پیشرفت، تحت عنوان «افزایش بودجه سنواتی» است. اما مبنای محاسبه جمع کل بودجه عمومی کشور در لایحه بودجه سال ۱۴۰۴ در مقایسه با مصوب ۱۴۰۳ با تفاوت‌هایی روبرو است که بدون توجه به آنها نمی‌توان مقایسه‌ای دقیق و اصولی در این خصوص داشت. در سنوات گذشته از جمله در قانون بودجه سال ۱۴۰۳، اقلامی وجود داشت که پیش از این صرفاً در تبصره‌ها درج می‌شد و در سرجمع منابع عمومی دولت محاسبه نمی‌شد همچون افزایش سرمایه بانک‌ها و تادیه بدهی دولت به سازمان تأمین اجتماعی و همچنین مواردی که در طول سال افزوده می‌شد همچون استقراض از صندوق توسعه. حال آنکه این موارد در لایحه بودجه سال ۱۴۰۴ در سرجمع بودجه عمومی دولت محاسبه شده است. از این‌رو برای پرهیز از خطا در محاسبات و تسهیل مقایسه بودجه عمومی در این دو سال لازم است که این ارقام از منابع بودجه عمومی کسر و عدد جدید استخراج شود. مجموع بودجه عمومی کشور در لایحه بودجه سال ۱۴۰۴، ۵۳,۸۴۰,۰۰۰,۰۰۰ میلیون ریال برآورد شده که پس از کسر موارد مذکور، این عدد به حدود ۴۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ میلیون ریال می‌رسد. این عدد در بودجه مصوب ۱۴۰۳، ۲۸,۳۷۱,۴۰۰ میلیون ریال است. بنابراین درصد منطقی و اصولی رشد بودجه عمومی کشور در لایحه بودجه سال ۱۴۰۴ حدود ۴۵ درصد است.

۴. منابع و مأخذ

[۱] لایحه بودجه سال ۱۴۰۴ کل کشور؛ بخش دوم جداول تفصیلی مشتمل بر ارقام بودجه.

[۲] قانون بودجه ۱۴۰۳ کل کشور؛ ماده واحده و جداول کلان منابع و مصارف بودجه.

[۳] قانون بودجه ۱۴۰۴ کل کشور (بخش اول).

[۴] قانون برنامه پنجساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران.

گزیده سیاستی

اگر چه اعتبارات دستگاه‌های رسانه‌ای در بخش دوم لایحه بودجه سال ۱۴۰۴ حدود ۴۳ درصد افزایش یافته است لیکن با توجه به جدول تکالیفی که در بند «الف» ماده (۷۷) قانون برنامه هفتم پیشرفت برای صدا و سیما در نظر گرفته شده، تامین مالی لازم برای تحقق برش یک‌ساله تکالیف مذکور صورت نگرفته است.



مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

تهران، خیابان پاسداران، رویروی پارک نیوران (ضلع جنوبی، پلاک ۸۰۲)

تلفن: ۷۵۱۸۲۰۰۰ | صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۵۸۵۵ | پست الکترونیک: mrc@males.ir

وبسایت: rc.males.ir